KULTURA

Zašto je Genève Ženeva, a Zürich nije Cirih?

Autor: croatis.ch **Datum:** 22. siječnja 2022.

Pariz, Beč, Rim, Budimpešta, Varšava, Venecija, Solun – pa tako i Ženeva – samo su neka od imena stranih gradova koja u hrvatskome jeziku nose naziv drugačiji od izvornoga. Riječ je o tzv. ***egzonimima, odnosno udomaćenim, hrvatskim zemljopisnim imenima za objekte smještene izvan hrvatskoga jezičnog područja***. To su sva imena koja su u nekoj mjeri prilagođena hrvatskomu jeziku bez obzira na način udomaćivanja (transkripcija, transliteracija, potpuni ili djelomični prijevod izvornoga imena, preko jezika posrednika ili je potpuno hrvatsko ime). Tako se neki hrvatski egzonimi od izvornih zemljopisnih imena razlikuju u jednom slovu, drugi u više njih, a treći su pak posve drugačije riječi.

Razlozi nastanka egzonima u hrvatskome jeziku nisu jednostavni, čemu svjedoče brojni znanstveno-istraživački radovi. Ono što možda najviše zbunjuje hrvatske govornike su tzv. povijesni egzonimi, odnosno udomaćena zemljopisna imena koja u našem jeziku postoje od davnina, puno prije bilo kakvih pokušaja standardizacije jezika (npr. Venecija, Budimpešta, Pečuh). Ti su se nazivi zbog dugotrajnih povijesnih veza toliko ukorijenili u jezik da ih je gotovo nemoguće zamijeniti, a ne pomaže ni činjenica da su mnogi takvi egzonimi u hrvatski jezik došli posredno preko trećega jezika, kao npr. Beč (koji je u hrvatski došao preko mađarskoga *Bécs*), zbog čega se potpuno izgubila povezanost s izvornim nazivom mjesta (*Wien*).

Drugi razlog pojave egzonima lingvističke je prirode – imena nekih stranih gradova teško je izgovarati ili pisati u izvornome obliku, osobito ako su iz drugoga pisma (npr. Moskva umjesto *Москва*) i zato se u takvim slučajevima uvijek upotrebljava egzonimski oblik.

Dakle, kada je riječ o nazivima gradova, izvorno se pišu samo ona imena koja tijekom vremena nisu prilagođena hrvatskomu standardnom jeziku (Zürich, Basel), dok se ona s povijesnom vezom i/ili stranim pismom pišu u egzonimskome obliku (Ženeva).

Važno je napomenuti da se, za razliku od gradova, sva imena država u hrvatskome jeziku pišu prema izgovoru, stoga treba razlikovati npr. Luksemburg (država) i *Luxembourg* (grad), Monako (država) i *Monaco* (grad) i sl. Kako bi se smanjila neujednačenost i nedosljednost u pisanju imena država, gradova, a samim time i u pisanju imena stanovnika (etnika), odnosnih pridjeva, genitiva i lokativa imena država i glavnih gradova, ***Leksikografski zavod Miroslav Krleža izdao je priručnik Hrvatski egzonimi***.

Tekst: Luka Medak

Izvor: Libra

Izvor: https://croatis.ch/zasto-je-geneve-zeneva-a-zurich-nije-cirih/ © 2026 Croatis.ch